

Starfsskýrsla.

Sigurðar Jónassonar, Laugabrekku, árið 1958.

Veturinn 1958 var nokkuð snjópungur hér norðan lands. Norðan og vestanátt var hér ríkjandi allt fram til loka marz mánaðar. Snjócoma var hér tíð á þessu tímabili en ekki voru neinar verulegar frosthörkur.

Þessa fyrstu 3 mánuði ársins hlánaði aldrei það, að snjóa leysti neitt að ráði hér í Skagafirði, en jafnan bætti á. Úrðu því fannalög óvenjulega mikil. Minna snjóaði í innhluta héraðsins, og til dala var fremur snjólétt en þar voru frostin nokkuð meiri.

Með apríl breyttist veðráttan skyndilega, gekk þá til sunnanáttar og hlýinda, svo að snjóa tók að leysa. Dag eftir dag hélst hlý sunnangola og mátti heita úrkomulaust. Oft var bjartviðri, en lofthitinn það mikill að ekki fraus um nætur. Þessi hlýja sunnanátt hélst óbreytt að mestu til aprílloka. Var þá orðið örísá á láglendi og hafði tekið mikið upp til fjalla.

Í snjópungum sveitum, eins og t.d. Fljótum, gætti lítið þessara hlýinda og sást þar aldrei til jarðar, enda voru fannalög þar gifurlega mikil.

Með maí skipti um veðurfar og gekk til norðanáttar með

frostum og bjartviðri. Nokkuð hlýnaði þó í veðri þegar á vorið leið, en þó komu naturfrost öðru hvoru allt fram í júnílok.

Má segja að norðan og norðaustan átt væri hér algjörlega ríkjandi yfir vorið og sumarið fram í síðari hluta ágústmánaðar.

Mun þetta teljast eitthvert kaldasta vor og sumar, sem elstu menn muna hér í Skagafirði.

Síðast í ágúst gerði blícutið, sem hélst allt til veturnotta, sunnanátt með hæfilegu úrfelli.

Vetrarveðráttan mun ekki hafa farið illa með trjágróðurinn. Meginhluta vetrarins voru allar smærri plöntur undir fönn. Og á því tímabili hlánaði aldrei neitt að ráði. Umhleyppingar, sem oft eru hér tíðir að vetrarlagi, komu naumast fyrir á s.l. vetri.

Hlýindin í apríl voru ekki það mikil að færi að sprýnga út á plöntum. Hinsvegar voru vorkuldarnir í maí og júní mjög skaðlegir fyrir allar plöntur.

Vöxtur og þrif trjáplantna. Þetta þurra og kalda tíðarfar, sem hélst nærfelt allan vaxtartímann, hafði þar afleiðingar, að vöxtur varð óvenju lítill í öllum trjágróðri hér, bæði í unglöntum í græðireitnum og eldri plöntum í skógræktargirðingum.

Lítið bar á kali í plöntum hér í vor, en mikil vanhöld urðu víða í gróðursetningu vegna þurrviðra. Einnig misförst nokkuð í gróðursetningum s.l. árs af sömu ástæðu.

Eins og að líkum latur, var vöxtur í græðireitnum mjög hægfara. Allmikillar vökvunar þurfti við, og þegar leið á

sumarið var orðin tilfínnanlegur skortur á vatni.

Spírun var þó yfirleitt mjög sámileg, og ágæt í birki.

Ekki bar á sjúkdómun í græðireitnum, nema riðsvepp í birki á öðru ári. Í plöntunum, sem voru dreifsettar í vor, urðu fremur lítil vanhöld, nema helst í broddblágreni frá Vöglum. Mun ástæðan hafa verið sú, að það hafi þornað um of í flutningnum, var þó mjög vel um það búð.

Laufgun byrjaði ekki fyrr en um miðjan júní. En lauffall hófst fyrst að ráði í lok september og lauk síðast í október.

Verkafólk. Vinna hófst hér fyrst í byrjun maí. Verkafólk var fátt til að byrja með en því fjölgaði nokkuð þegar kom fram í júní. Í þeim mánuði er jafnan mest að gera, þegar seint vorar.

Karlmönnunum greiddi ég tímakapp samkvæmt taxta, en stúlk-
urnar ¹¹⁷⁰kr. 14,33 um tíman til 1. júní en kr. 15,05 eftir þann tíma. Drengur 14 ára gamall hafði kr. 7,32 til 1. júní en kr. 7,69 eftir það.

Öll dreifsetning fór fram í ákvæðisvinnu og er því ekki tekin með í tölu vinnustunda, sem hér fer á eftir.

Tala vinnustunda.

Í maí:	Karlmenn	224 stundir,	stúlkur	240 stundir,	unglingur	34 stundir
Í júní:	Karlm.	359 stundir,	stúlkur	403 stundir,	unglingur	171 stund.
Í júlí:	Karlm.	58 stundir,	stúlkur	530 stundir,	ungl.	216 stundir
Í ágúst:	Karlm.		stúlkur	446 stundir,	ungl.	210 stundir

I sept:	Karlm.	stúlkur 416 stundir,	ungling. 208 stundir
I okto.	Karlm.	stúlkur 150 stundir,	ungling. 200 stundir

Samt. karlm. 641 st. stúlkur 2185 st. ungl. 1039 st.

Þessi vinna tilheyrir græðireitnum að mjög miklu leyti. Þó er nokkuð viðkomandi gróðursetningu og hreinsun frá plöntum í girðingum Skógræktar ríkisins, áburðargjöf, viðgerð á skógræktar-girðingum og fl. Þarna er ekki talin með vélavinna, s.s. jarðvinnsla, áburðarvinnsla og flutningar.

Girðingar. Þegar nýjar girðingar voru settar upp á árinu á vegum Skógræktar ríkisins. Nokkurt viðhald varð á eldri girðingum, einkum Reykjarhólsgirðingu, hún var strengd upp að nokkru og bätt var í hana staurum. Nokkrar endurbætur voru gerðar á nýju girðingunni að Hólum í Hjaltadal. Jafnframt var áhveðið að stækka þá girðingu á næsta ári. Þá var og mælt fyrir annari girðingu í Raftahlið sunnan við Hólastað, verður þar tekið allmikið land til skógræktar. Til að byrja með verða þar girtir 40 ha.

Skógrækt þessi verður á vegum Skógræktarfélags Skagfirðinga og Hólaskóla. Átlað er að þessir aðilar taki allt að 100 ha. lands til skógræktar að Hólum. Verður að sjálfsögðu aðal áherslan lögð á gróðursetningu í þessar girðingar á næstu árum.

Græðireiturinn. Sáning var hér með minna móti í vor, en dreifsetning var nærri helmingi meiri en s.l. vor. Og mátti heita að

græðireiturinn vari allur tekinn i notkun. Var því ekki um annað að gera en stækka hann nokkuð, brjóta nýtt land, til að geta haft nauðsynlegt athafnasvæði á næsta vori. Stækkunin nam 2400 ferm. og var það að mestu fullunnið i haust. Þó vannst ekki tími til að lokrasa þetta land til fullnustu.

Engu var bæt við að gluggum i græðireitinn i vor, og litið eitt keypt af handverkfærum. I sumar fékk ég litin tættara, til að hreinsa götur milli beða. Reyndist hann vel, einkum þar sem rammar eru kring um beðin.

Plönturnar i dreifsetningarbeðunum frá 1957, uxu hægt i sumar, eins og vanta mátti, en ekki er þar um mikil vanhöld að ræða.

I haust varð ég að kaupa mikið af torfi til vetrarumbúnaðar. Á dreifibeðin notaði ég torfstrengi, þakti þau svo með limi og strengdi vír yfir. Yfir sáðbeðin setti ég lyng, sem ég átti frá s.l. ári. Annars er nokkrum erfiðleikum bundið að afla hér lyngs, því litið er um það hér i Skagafirði. Ég hefi orðið að sækja það norður i Fnjóskadal og er það all kostnaðarsamt. Aftur á móti fæ ég torfið hér i hreppi.

Áburður. I sáðbeðin bar ég húsdýraáburð og tilbúinnáburð.

Af húsdýráaburði bar ég meiri skammt en ég hefi áður gert, en sama magn af tilbúnumáburði og að undanfögnu.

I lóc fermetra þar ég 1500 kg. af sauðataði, 4kg. kalksalp., 3 kg þrífosfat og 3 kg. kali.

Sáning. Sáning fór fram dagana 15. - 19. júní. Sáð var

alls 15 kg. fræs, í 440 fermetra. Undir striga var sáð í 330 m. en 110 metra undir gler.

Fræsáning.

<u>Tegund fræs.</u>	<u>Uppruni.</u>	<u>kg.</u>	<u>m²</u>
✓ Birki.....	Bæjarstað	8,0 ✓	264
✓ Skógarfura.....	Troms Hlíðar.....	2,0 ✓	45
✓ Broddfura.....	Colorado.....	1,0 ✓	30
✓ Sitkagreni.....	Homer	1,0 ✓	15
✓ Sitkabarst.	Larwing.....	0,5 ✓	8
✓ Fjallapínur.....	Colorado	1,0 ✓	20
✓ Brodd og blágreni..	Colorado.....	0,5 ✓	18
✓ Broddgreni.....	Colorado.....	0,5 ✓	19
✓ Rauðgreni.....	Rana	0,5 ✓	20

Samt. 15,0 kg. 440 fermetrat

Ath. Birkið spíraði ágætlega vel og barrfræið yfirleitt sámilega.

Dreifsetning. Í vor var dreifsett 92000 trjáplöntur. Það voru

þessar tegundir:

✓ Birki	3/0	Bæjarstað	10000 stk.
* Broddblágr.	2/0	Colorado.....	45000 "
* Skógarfura	3/0	Troms	27000 "
* Rauðgreni	2/0	Rana	10000 "

Samt. 92000 stk.

Dreifsetningin fór fram í ákvæðisvinnu. Þrjár stúlkur unnu að dreifsetningunni, nokkuð jafnar að dugnaði og leystu þær verkið yfirleitt vel af hendi. Meðal afköst hjá stúlkunum á 9 klukkust. voru um 4000 barrplöntur eða 2000 birkiplöntur. Ein þeirra komst mest upp í 5000 plöntur á 9 tímum.

Þess ber að geta, að stúlkurnar höfðu allar litla æfingu í þessu starfi.

Áætluð dreifsetning á næsta ári.

Birki	Bæjarstað.....	50000	stk.
Sitkagreni..	Seward. Aaska.....	5000	"
Lerki....	Altai.....	5000	"
Þroddogblágr..	Colorado.....	8000	"
Reynir.....	Ísl.	5000	"
Samtals		73000	stk.

Afhentar Plöntur. Í vor voru afhentar frá Laugabrekku 55076 plöntur.

Voru það þessar tegundir.

Skógarplöntur:	Birki.....	Bæjarstað.....	17342	stk.
"	Skógarfura.....	Troms.....	21500	"
"	Blágreni..i.....	Colorado.....	1370	"
"	Lerki.....	Altai.....	13300	"
"	Rauðgreni.....	Rana.....	575	"
"	Sitkagreni.....	Honer.....	326	"

Samtals 54413 stk.

10500
33913

Fréi Lbr.

17342

11500

1370

13300

75

326

<u>Garðplöntur:</u>	Birki.....	142	stk.
"	Sitkagreni...	180	"
"	Blágreni....	44	"
"	Reynir.....	45	"
"	Almur.....	34	"
"	Ösp.....	45	"
"	Gulviðir....	25	"
"	Ribs.....	18	"
"	Rauðgreni...	130	"
<hr/>			
	Samtals	663	stk.

Aðsendar plöntur: Skógarfura.... 10000 stk.
 Rauðgreni.... 500 "

Samt. 10500 stk.

Plöntur til gróðursetningar 1959.

Skógarplöntur:	Birki.3/0	Bæjarst....	15000	stk. v
"	Skógarfura	4/0 Troms....	5000	" v
"	Skógarf.	2/2 Troms...	8000	"
"	Blágreni	3/3 Colorado...	2000	" v
<hr/>				
	Samtals.		30000	stk.

Garðplöntur:	Gulviðir.....	400	stk.
"	Gráviðir.....	100	"
"	Ösp.....	35	"
"	Þingviðir.....	40	"
"	Rauðgreni....	80	"
"	Sitkagreni....	20	"
"	Lerki.....	150	"
"	Reynir....	70	"

Samtals. 895 stk.

Gróðursett í girðingar Skógræktar ríkisins.

Reykjarhólsgirðing:	Skógarfura	3/0	Troms.	1500	stk.
	Rauðgreni	2/2	Rana	500	"
	Þirki	2/3	Bajarst.	20	"
	Sitkagreni	2/2	Honer	50	"

Samtals. 2070 stk.

Barkarstaðagirðing: Skógarfura 3/0 Troms 500 stk.

Gauksmýrargirðing: Skógarfura 3/0 Troms 250 stk.

Þirki 3/0 B. 250 stk.

Byggingar. Engar byggingar voru gerðar á árinu, en keyptur var gamall skúr og settur upp í græðireitnum. Notast hann sem geymsla fyrir verkfæri og áhöld.

Sett var upp hlið við innganginn á lóðina að íbúðarhúsi. Grindin er úr járni en tréstáurar, styrktir með steypu. Þá var málað í íbúðarhúsi, gangar og svefnherbregi. Þessa vinnu annaðist ég sjálfur, svo að ekki varð annar kostnaður við þetta en efniskaupin.

Ferðalög. Alla plöntuflutninga annaðist ég sjálfur, eins og undanfarin ár. Jafnframt hjálpaði ég til við gróðursetningu, eftir því sem tími minn leyfði.

Mest var gróðursett í nýju girðinguna að Hólum í Hjaltadal. Þar var plantað á einum degi 30.000 plöntum.

Mætti þar fólk úr flestum hreppum sýslunnar og varð alls um 200 manns.

Tel ég að þessi gróðursetning hafi heppnast vonum betur, einkum þegar þess er gætt, að þarna var allmargt af óvönu fólki, og auk þess nokkuð af börnum og unglingum.

Helstu ferðalög utan míns vinnusvæðis. Í febrúar fór ég til

Reykjavíkur á skógarvarðafundinn. Í júlí fór ég til Reykjavíkur og Ísafjarðar og sat þar aðalfund Skógræktarfélags Íslands. Í sama mánuði ^{ári ég} ~~stíff~~ austur í Abyrgi og kom

Þá við í gróðrarstöðvunum og allmörgum skógræktatgirðingum.

Í nóvember fór ég til Reykjavíkur á fund skógræktarstjóra.

Í vor fór ég til Akureyrar, til að sækja plöntur til dreifsetningar. Auk þess fór ég 2 ferðir til Siglufjarðar í erindum skógræktarinnar.

Í sumar og haust maldi ég flestar girðingar skógræktarinnar kúr í Skagafirði og gerði uppdrætti af þeim.

Laugabrekku, 1. janúar 1959.

Sigurður Þinnarsson